

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 273/2012-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 19. júna 2012 predbežne prerokoval sťažnosť V. B., N., zastúpeného advokátkou JUDr. I. L., N., pre namietané porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, sekcie kontroly a inšpekčnej služby, oboru inšpekčnej služby, v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: SKIS-2/IS-1-V-2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť V. B. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. apríla 2012 doručená sťažnosť V. B., N. (ďalej len „sťažovateľ“), pre namietané porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2

Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, sekcie kontroly a inšpekčnej služby, oboru inšpekčnej služby (ďalej len „ministerstvo vnútra“), v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: SKIS-2/IS-1-V-2009.

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že v priebehu rokov 2008 a 2009 bolo proti nemu ministerstvom vnútra vznesených viacero obvinení pre prečiny a zločiny, ktorých sa mal dopustiť, pričom tieto trestné veci boli neskôr spojené na spoločné konanie, ktoré je v súčasnosti vedené pod sp. zn. ČVS: SKIS-2/IS-1-V-2009. Dňa 28. júna 2010 obhajobu sťažovateľa prevzala advokátka JUDr. I. L., ktorá 30. júna 2010 písomne požiadala vyšetrovateľa o nazretie do vyšetrovacieho spisu na účely oboznámenia sa s vecou a prípravy obhajoby. Nazretie do vyšetrovacieho spisu bolo právnej zástupkyňi sťažovateľa umožnené až 25. októbra 2010, a to po niekoľkonásobných urgenciách. Uznesením z 9. decembra 2010 bolo trestné konanie prerušené z dôvodu, že pre neprítomnosť sťažovateľa nebolo možné vec náležite objasniť. Dňa 25. februára 2011 právna zástupkyňa sťažovateľa písomne požiadala, aby vyšetrovateľ pokračoval v konaní formou konania proti ušlému. Listom z 11. marca 2011 vyšetrovateľ právnej zástupkyňi sťažovateľa oznámil, že jej žiadosti nevyhovelo s tým, že je potrebné ponechať určitý časový priestor na realizáciu medzinárodného zatýkacieho rozkazu. Dňa 3. augusta 2011 právna zástupkyňa sťažovateľa opätovne písomne požiadala ministerstvo vnútra o pokračovanie v konaní ako proti ušlému. Listom z 15. augusta 2011 vyšetrovateľ právnej zástupkyňi sťažovateľa bez bližšieho odôvodnenia oznámil, že jej žiadosti nevyhovelo. Dňa 31. augusta 2011 právna zástupkyňa sťažovateľa podala ministerstvu vnútra žiadosť o preskúmanie zákonnosti postupu vyšetrovateľa, ktorá však dosiaľ nebola vybavená.

Porušenie svojich práv vidí sťažovateľ najmä v postupe „*polície*“, ktorá od začiatku konania nekoná v súlade so zachovaním jeho práv, najmä práva obvineného na obhajobu a na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Obvinenia boli sťažovateľovi vznášané so značným časovým odstupom (v priemere po jednom roku od údajného spáchania trestného činu), pričom je zákonnou povinnosťou „*polície*“ vybaviť

podnet na začatie trestného stíhania najneskôr do tridsiatich dní. Právnej zástupkyňi sťažovateľa bolo umožnené oboznámiť sa s vyšetrovacím spisom až po štyroch mesiacoch od prevzatia obhajoby. Ani po uplynutí viac ako šiestich mesiacov ministerstvo vnútra neodpovedalo na poslednú žiadosť právnej zástupkyne sťažovateľa, aby sa v trestnom konaní pokračovalo formou konania proti ušlému. V čase podania sťažnosti ústavnému súdu nečinnosť orgánu verejnej správy stále trvá.

Sťažovateľ v petite sťažnosti žiadal, aby ústavný súd v náleze vyslovil, že postupom ministerstva vnútra v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: SKIS-2/IS-1-V-2009 bolo porušené jeho základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, aby ministerstvu vnútra prikázal vo veci konať bez zbytočných prietáhov a zaplatiť sťažovateľovi finančné zadosťučinenie a náhradu trov právneho zastúpenia.

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

1. Predmetom sťažnosti je námietka porušenia základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom ministerstva vnútra v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: SKIS-2/IS-1-V-2009.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov. Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti namietajúcej porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov ústavný súd vždy skúma, či sťažovateľ využil v súlade s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde všetky právne prostriedky na ochranu týchto práv.

Podľa § 210 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) obvinený, poškodený a zúčastnená osoba majú právo kedykoľvek v priebehu vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania žiadať prokurátora, aby bol preskúmaný postup policajta, najmä aby boli odstránené prietahy alebo iné nedostatky vo vyšetrovaní alebo skrátenom vyšetrovaní. Policajt musí žiadosť prokurátorovi bez meškania predložiť. Prokurátor je povinný žiadosť preskúmať a o výsledku žiadateľa upovedomiť.

Podľa § 31 ods. 1 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“) prokurátor preskúmava zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy, prokurátorov, vyšetrovateľov, policajných orgánov

a súdov v rozsahu vymedzenom zákonom aj na základe podnetu, pričom je oprávnený vykonať opatrenia na odstránenie zistených porušení, ak na ich vykonanie nie sú podľa osobitných zákonov výlučne príslušné iné orgány.

Podľa § 31 ods. 2 zákona o prokuratúre podnetom sa rozumie písomná alebo ústna žiadosť, návrh alebo iné podanie fyzickej osoby alebo právnickej osoby (ďalej len „podávateľ podnetu“), ktoré smeruje k tomu, aby prokurátor vykonal opatrenia v rozsahu svojej pôsobnosti, najmä aby podal návrh na začatie konania pred súdom alebo opravný prostriedok, aby vstúpil do už začatého konania alebo vykonal iné opatrenia na odstránenie porušenia zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov, na ktorých vykonanie je podľa zákona oprávnený.

Podľa § 35 ods. 1 zákona o prokuratúre pri vybavovaní podnetu je prokurátor povinný prešetriť všetky okolnosti rozhodné na posúdenie, či došlo k porušeniu zákona alebo iného všeobecne záväzného právneho predpisu, či sú splnené podmienky na podanie návrhu na začatie konania pred súdom alebo na podanie opravného prostriedku, či môže vstúpiť do už začatého konania pred súdom alebo vykonať iné opatrenia, na ktorých vykonanie je podľa zákona oprávnený.

Podľa § 35 ods. 2 zákona o prokuratúre prokurátor posudzuje podnet podľa obsahu, pričom prihliada na všetky skutočnosti, ktoré počas prešetrovania vyšli najavo.

Podľa § 35 ods. 3 zákona o prokuratúre ak prokurátor zistí, že podnet je dôvodný, vykoná opatrenia na odstránenie porušenia zákona a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov podľa tohto zákona alebo podľa osobitných predpisov.

Podľa § 34 ods. 1 zákona o prokuratúre podávateľ podnetu môže žiadať o preskúmanie zákonnosti vybavenia svojho podnetu opakovaným podnetom, ktorý vybaví nadriadený prokurátor (§ 54 ods. 2 zákona o prokuratúre).

Podľa § 6 ods. 1 písm. a) a b) zákona o prokuratúre nadriadený prokurátor je oprávnený vydať podriadenému prokurátorovi pokyn, ako má postupovať v konaní a pri plnení úloh, prípadne vykonať úkony podriadeného prokurátora alebo rozhodnúť, že ich vykoná iný podriadený prokurátor.

Z citovaných ustanovení Trestného poriadku a zákona o prokuratúre vyplýva, že sťažovateľ mal v doterajšom konaní v jeho trestnej veci k dispozícii účinné právne prostriedky nápravy – žiadosť o preskúmanie postupu vyšetrovateľa (podľa § 210 Trestného poriadku), ako aj podnet a tiež opakovaný podnet (podľa § 31 až § 36 zákona o prokuratúre), ktorými sa mohol domáhať preskúmania zákonnosti postupu vyšetrovateľa, resp. ministerstva vnútra. Z obsahu sťažnosti a pripojených príloh je zrejmé, že sťažovateľ počas celého doterajšieho konania žiadosť ani podnet, resp. opakovaný podnet nepodal.

V zmysle ustálenej judikatúry ústavného súdu je sťažovateľ, ktorý namietal porušenie svojich základných práv zbytočnými priet'ahmi zo strany orgánov činných v trestnom konaní v prípravnom konaní, povinný pred podaním sťažnosti ústavnému súdu využiť všetky dostupné a účinné prostriedky nápravy, teda žiadosť o preskúmanie postupu policajta a o odstránenie priet'ahov vo vyšetrovaní podľa § 210 Trestného poriadku, ako aj prostriedky podľa § 31 až § 36 zákona o prokuratúre (m. m. III. ÚS 365/04, III. ÚS 219/2011, III. ÚS 6/2012).

Keďže sťažovateľ nevyčerpal všetky dostupné účinné prostriedky ochrany základného práva na prerokovanie jeho veci bez zbytočných priet'ahov, porušenie ktorého namietal, ale obrátil sa priamo na ústavný súd, bola jeho sťažnosť pri predbežnom prerokovaní odmietnutá podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde pre neprípustnosť.

2. Sťažovateľ v súvislosti s priet'ahmi v (prípravnom) trestnom konaní vedenom ministerstvom vnútra namietal aj porušenie svojho práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom

zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Ako vyplýva už zo znenia citovaného článku dohovoru, tento garantuje fyzickým osobám a právnickým osobám právo na spravodlivé súdne konanie. Podstata tohto práva spočíva v oprávnení každého reálne sa domáhať ochrany svojich práv na súde, pričom tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola označenému právu poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré ustanovenia o súdnej ochrane vykonávajú.

Citovaný článok dohovoru nemožno aplikovať na postup (nečinnosť) ministerstva vnútra v napádanom konaní.

Ústavný súd konštatuje, že v tejto časti sa sťažnosť sťažovateľa na prvý pohľad a bez najmenej pochybnosti javí ako neopodstatnená, a z tohto dôvodu ju v zmysle § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. júna 2012